

ریاست جمهوری

بسمه تعالی

معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

شماره:	۱۰۰/۸۷۰۰۳
تاریخ:	۱۳۸۸/۹/۱۶
بخشنامه به دستگاه‌های مناقصه‌گزار، مشاوران و پیمانکاران	
موضوع:	
راهنمای تعیین دامنه مناسب‌ترین قیمت‌های پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای	
<p>به استناد آیین‌نامه استانداردهای اجرایی طرح‌های عمرانی، موضوع ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه و در چارچوب نظام فنی و اجرایی کشور (مصوبه شماره ۴۲۳۳۹/ت/۳۳۴۹۷هـ مورخ ۱۳۸۵/۴/۲۰ هیأت محترم وزیران)، به پیوست «راهنمای تعیین دامنه مناسب‌ترین قیمت پیشنهادی» به منظور زمینه‌سازی، بسط و گسترش رقابت صحیح‌تر و تسهیل در فرایند ارزیابی کمیته فنی بازرگانی و کمیسیون مناقصه، پایش و بررسی دقیق‌تر پیشنهادهای قیمت پیمانکاران، در ارتباط با ماده (۲۰) قانون برگزاری مناقصات در چهار صفحه دستورالعمل و چهار صفحه پیوست آن، برای مناقصات یک مرحله‌ای حوزه کارهای اجرایی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از نوع گروه سوم ابلاغ می‌شود. استفاده از این دستورالعمل بنا به تشخیص کمیسیون مناقصه خواهد بود.</p> <p>ابراهیم عزیزی</p>	

ریاست جمهوری

معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

شماره : ۱۰۰/۸۷۰۰۳	بخشنامه به دستگاه‌های مناقصه‌گزار، مشاوران و پیمانکاران
تاریخ : ۱۳۸۸/۹/۱۶	
موضوع :	
راهنمای تعیین دامنه مناسب‌ترین قیمت‌های پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای	
۱- کلیات	
۱-۱. این دستورالعمل به منظور تعیین دامنه مناسب‌ترین قیمت پیشنهادی پیمانکاران در ارتباط با بند الف و ب ماده (۲۰) قانون برگزاری مناقصات و به صورت راهنما تهیه شده است.	
۲- محدوده کاربرد	
۲-۱. این دستورالعمل در مناقصات یک مرحله‌ای و با توجه به نظر کمیسیون مناقصات، برای ارزیابی مالی، تعیین دامنه مناسب‌ترین قیمت‌های پیشنهادی و تعیین برنده مناقصه مورد استفاده خواهد بود.	
۳- تعاریف	
۳-۱. مناسب‌ترین پیشنهاد: مناسب‌ترین پیشنهاد در مناقصات طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای پیشنهادی است که در آن سه عامل هزینه، کیفیت و زمان به صورت توأم و در حالت بهینه در نظر گرفته شده باشد، به نحوی که آن پیشنهاد ضمن ارضای حداقل الزامات هر یک از سه مولفه به صورت منفرد، با احتمالی قابل قبول، پرفایده‌ترین گزینه را در راستای فایده ملی و نیاز دستگاه ارایه نماید.	
۳-۲. دامنه قابل اعتماد: دامنه‌ای از قیمت‌های پیشنهادی مناقصه‌گران است که در آن بازه، مناقصه‌گر با قیمت پیشنهادی ارایه شده ضمن عدم تحمیل هزینه غیرمتعارف بر دستگاه مناقصه‌گزار با تامین حداقل الزامات کیفیت و زمان با احتمال خطای قابل قبول، توانایی انجام طرح را داشته باشد.	
۳-۳. برآورد اولیه: هزینه اجرای کار که توسط دستگاه اجرایی محاسبه می‌شود و در صورت لزوم در قالب اسناد مناقصه در اختیار مناقصه‌گران قرار می‌گیرد.	
۳-۴. اهمیت مناقصه: میزان اهمیت مناقصه تابعی از اهمیت و ریسک طرح، ارتباط آن با طرح‌های دیگر و نیز خسارت ناشی از عملکرد نامطلوب و تاخیر در بهره‌برداری است که دستگاه مناقصه‌گزار با توجه به حجم سرمایه‌گذاری	

ریاست جمهوری

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

شماره: ۱۰۰/۸۷۰۰۳	بخشنامه به دستگاه‌های مناقصه‌گزار، مشاوران و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۸۸/۹/۱۶	
موضوع:	
<p>راهنمای تعیین دامنه مناسب‌ترین قیمت‌های پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای</p> <p>صورت گرفته، اهمیت پروژه، نحوه ارتباط آن با طرح‌های دیگر و خسارت ناشی از تاخیر در بهره‌برداری طرح، میزان اهمیت مناقصه را در اسناد مناقصه تعیین می‌نماید.</p> <p>البته دستگاه مناقصه‌گزار اختیار دارد، در صورت صلاحدید با توجه به محدوده‌های پیشنهادی ذیل میزان اهمیت مناقصه را تعیین نماید:</p> <p>۳-۴-۱. مناقصه با اهمیت متوسط: مناقصه‌های با مبلغ برآورد بیش از ۵ تا یکصد برابر سقف نصاب معاملات متوسط</p> <p>۳-۴-۲. مناقصه با اهمیت زیاد: مناقصه‌های با مبلغ برآورد بیش از یکصد تا هزار برابر سقف نصاب معاملات متوسط</p> <p>۳-۴-۳. مناقصه با اهمیت بسیار زیاد: مناقصه‌های با مبلغ برآورد بیش از هزار برابر سقف نصاب معاملات متوسط</p> <p>۴- روش ارزیابی مالی قیمت‌های پیشنهادی</p> <p>گام‌های زیر برای ارزیابی مالی باید صورت پذیرد:</p> <p>۴-۱. تعیین شاخص مالی مناقصه‌گران: ابتدا شاخص مالی تمام شرکت‌کنندگان در مناقصه بر حسب قیمت پیشنهادی به صورتی محاسبه می‌شود که شاخص برآورد اولیه برابر ۱۰۰ باشد.</p> $X_i = \frac{P_i}{P_o} \times 100$ <p>که در آن:</p> <p>X_i: شاخص مالی مناقصه‌گر i ام؛</p> <p>P_i: قیمت پیشنهادی مناقصه‌گر i ام؛</p> <p>P_o: قیمت ارایه‌شده توسط مناقصه‌گزار تحت عنوان برآورد اولیه.</p> <p>تبصره: در صورتی که در اسناد مناقصه میزان برآورد اولیه ذکر نشده باشد، شاخص‌های مالی براساس رابطه زیر محاسبه می‌شود:</p> $X_i = \frac{n \times P_i}{\sum P_i} \times 100$	

ریاست جمهوری

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

شماره: ۱۰۰/۸۷۰۰۳	بخشنامه به دستگاه‌های مناقصه‌گزار، مشاوران و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۸۸/۹/۱۶	
موضوع: راهنمای تعیین دامنه مناسب‌ترین قیمت‌های پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای که در آن:	
<p>n: تعداد مناقصه‌گرانی است که قیمت‌های پیشنهادی آنان مورد ارزیابی مالی قرار می‌گیرد.</p> <p>۲-۴. تعیین میانگین و انحراف معیار شاخص‌های مالی:</p> <p>میانگین و انحراف معیار پیشنهادی مالی تمامی مناقصه‌گران با استفاده از روابط زیر محاسبه می‌شوند:</p> $m = \frac{\sum X_i}{n}$ $s = \sqrt{\frac{\sum (X_i - m)^2}{n}}$ <p>که در آن:</p> <p>m: میانگین شاخص مالی شرکت‌کنندگان در مناقصه؛</p> <p>s: انحراف معیار شاخص مالی مناقصه‌گران،</p> <p>تبصره: اگر تعداد پیشنهاد قیمت‌ها برابر ۴ مورد باشد، برآورد اولیه (با ملاحظه تمامی عوامل مهم و موثر در تعیین برآورد دقیق و به روز شده طرح، از جمله تغییرات قیمت از زمان تهیه برآورد تا زمان ارایه پیشنهادها، هزینه اجرا در منطقه مورد نظر و هزینه‌های بالاسری) ارایه شده در اسناد مناقصه نیز، بعنوان یکی از قیمت‌های پیشنهادی محسوب و در محاسبات وارد می‌گردد. در مواردی که تعداد پیشنهادها برابر و یا کمتر از ۳ مورد باشد، این دستورالعمل توصیه‌ای ارایه نمی‌کند.</p> <p>۵- محاسبه دامنه قابل اعتماد</p> <p>برای تعیین دامنه قابل اعتماد قیمت‌های پیشنهاد شده به شرح زیر عمل می‌شود:</p> <p>الف- ابتدا مقدار $BI=1.25m$ محاسبه می‌شود و مناقصه‌گرانی که دارای شاخص‌های مالی بزرگتر از BI باشند (در صورت وجود) به عنوان قیمت غیر متعارف (فاقد توجیه مالی) کنار گذاشته می‌شوند.</p>	

ریاست جمهوری

معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

شماره: ۱۰۰/۸۷۰۰۳ تاریخ: ۱۳۸۸/۹/۱۶	بخشنامه به دستگاه‌های مناقصه‌گزار، مشاوران و پیمانکاران																				
موضوع: راهنمای تعیین دامنه مناسب‌ترین قیمت‌های پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای																					
<p>ب- برای شاخص‌های مالی که کوچکتر از BI باشند مقادیر میانگین (m) و انحراف معیار (s) مجدداً محاسبه شده و به ترتیب m' و s' نامیده می‌شوند.</p> <p>ج- پیشنهاد قیمتی که شاخص‌های مالی مربوط به آنها در محدوده $C1 = m' - t \cdot s'$ و $C2 = m' + t \cdot s'$ قرار گرفته باشند دامنه قابل اعتماد پیشنهاد قیمت‌ها خواهد بود.</p> <p style="text-align: right;">که در این رابطه:</p> <p>t: ضریب اهمیت مناقصه بوده و توسط مناقصه‌گزار، پیش از برگزاری مناقصه در اسناد مناقصه و با توجه به اهمیت مناقصه در محدوده بین ۰/۹ تا ۱/۵ انتخاب و اعلام می‌شود و یا با توجه به جدول (۱) تعیین می‌گردد.</p> <p style="text-align: center;">جدول ۱- تعیین ضریب اهمیت مناقصه (t)</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <th style="width: 25%;">تعداد پیشنهاد دهندگان</th> <th colspan="3" style="width: 75%;">میزان اهمیت مناقصه</th> </tr> <tr> <th></th> <th style="width: 33%;">متوسط</th> <th style="width: 33%;">زیاد</th> <th style="width: 33%;">بسیار زیاد</th> </tr> <tr> <td>۴-۶</td> <td>۱/۱</td> <td>۱/۰</td> <td>۰/۹</td> </tr> <tr> <td>۷-۱۰</td> <td>۱/۳</td> <td>۱/۲</td> <td>۱/۱</td> </tr> <tr> <td>بالای ۱۰</td> <td>۱/۵</td> <td>۱/۴</td> <td>۱/۳</td> </tr> </table> <p>توجه: در تعیین دامنه قابل اعتماد برای انتخاب ضریب اهمیت مناقصه (t)، تعداد پیشنهاددهندگان با توجه به تعداد اولیه پیشنهادها (قبل از حذف قیمت‌های پیشنهادی بزرگتر از BI) ملاک عمل است.</p> <p>۶- تعیین مناسب‌ترین قیمت پیشنهادی: کمیسیون مناقصات با لحاظ بند ۳-۱ و بررسی تمامی پیشنهادهای واقع در دامنه قابل اعتماد، براساس آیین‌نامه و ضوابط مربوط از جمله کاربرد بخشنامه شماره ۱۰۲/۵۴۵۳-۵۴/۴۹۵۱ مورخ ۱۳۷۷/۹/۹ در خصوص نحوه ارایه تجزیه‌بها همراه با پیشنهاد قیمت توسط پیمانکاران برنده مناقصه را اعلام می‌نماید.</p>		تعداد پیشنهاد دهندگان	میزان اهمیت مناقصه				متوسط	زیاد	بسیار زیاد	۴-۶	۱/۱	۱/۰	۰/۹	۷-۱۰	۱/۳	۱/۲	۱/۱	بالای ۱۰	۱/۵	۱/۴	۱/۳
تعداد پیشنهاد دهندگان	میزان اهمیت مناقصه																				
	متوسط	زیاد	بسیار زیاد																		
۴-۶	۱/۱	۱/۰	۰/۹																		
۷-۱۰	۱/۳	۱/۲	۱/۱																		
بالای ۱۰	۱/۵	۱/۴	۱/۳																		

ریاست جمهوری

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

شماره : ۱۰۰/۸۷۰۰۳	بخشنامه به دستگاه‌های مناقصه‌گزار، مشاوران و پیمانکاران
تاریخ : ۱۳۸۸/۹/۱۶	

موضوع :

پیوست راهنمای تعیین دامنه مناسب‌ترین قیمت‌های پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای

مثال (۱)

مناقصه پروژه‌ای با برآورد اولیه صد و پانزده میلیارد ریال با حضور هفت مناقصه‌گر انجام یافته است. مراحل تعیین شاخص‌های مالی مطابق بند ۴-۱ صورت گرفته و نتایج آن در جدول زیر قرار دارد.

جدول ۲- شاخص‌های مالی شرکت‌کنندگان در یک مناقصه

G	F	E	D	C	B	A	
۷۷/۲	۸۵/۸	۹۵/۸	۹۶/۰	۱۰۳/۹	۱۰۸/۰	۱۱۳/۰	شاخص مالی

در گام اول مقادیر میانگین و انحراف معیار و ضریب اهمیت مناقصه تعیین می‌شوند:

$$m = 97/10$$

$$s = 11/62$$

$$t = 1/2$$

در گام دوم مقدار $BI=1.25m$ محاسبه می‌شود:

$$BI=1.25*97.1=121.4$$

با توجه به اینکه تمام شاخص‌های مالی کمتر از BI هستند لذا هیچکدام از پیشنهاد قیمت‌ها غیر متعارف نبوده و کنار گذاشته نمی‌شوند.

در گام سوم مقادیر $C1$ و $C2$ محاسبه می‌شود

$$C1=97/10-1/2 \times 11/62=83/16$$

$$C2=97/10+1/2 \times 11/62=111/04$$

بنابراین پیشنهاد شرکت‌های A و G از مناقصه حذف می‌شوند.

ریاست جمهوری

معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

شماره: ۱۰۰/۸۷۰۰۳	بخشنامه به دستگاه‌های مناقصه‌گزار، مشاوران و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۸۸/۹/۱۶	
موضوع: پیوست راهنمای تعیین دامنه مناسب‌ترین قیمت‌های پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای	

مثال (۳)

مناقصه پروژه‌ای با برآورد اولیه هفتاد و سه میلیارد ریال با حضور چهار مناقصه‌گر انجام یافته است و قیمت‌های پیشنهاد شده مطابق جدول زیر است

جدول ۳- قیمت‌های پیشنهادی شرکت‌کنندگان در یک مناقصه (مبالغ به میلیارد ریال)

D	C	B	A	
۹۹	۸۵	۷۵	۱۲۰	قیمت پیشنهادی

گام اول) محاسبه شاخص مالی، میانگین، انحراف معیار و تعیین ضریب اهمیت
(با توجه به اینکه تعداد پیشنهاد دهنده برابر چهار مورد می‌باشد، نمره مالی مربوط به مبلغ برآورد اولیه به عنوان یک پیشنهاد و با نام E اضافه شده است.)

E	D	C	B	A	
۱۰۰	۱۳۵/۶	۱۱۶/۴	۱۰۲/۷	۱۶۴/۴	شاخص مالی

$$m=123/82$$

$$s=23/89$$

$$t=1/0$$

گام دوم) محاسبه BI:

$$BI=1.25*m=1.25*123.82=154.78$$

شاخص مالی شرکت کننده A بزرگتر از BI بوده لذا غیر متعارف منظور گردیده و کنار گذاشته می‌شود و مقادیر m' و s' در میان پیشنهادهای B, C, D, E دوباره محاسبه می‌شود.

$$m'=113/70$$

$$s'=14/10$$

ریاست جمهوری

معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

شماره: ۱۰۰/۸۷۰۰۳	بخشنامه به دستگاه‌های مناقصه‌گزار، مشاوران و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۸۷/۹/۱۶	

موضوع:

پیوست راهنمای تعیین دامنه مناسب‌ترین قیمت‌های پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای

گام سوم) محاسبه محدوده قابل اعتماد پیشنهاد قیمت‌ها

$$C1 = 113/70 - 1/0 \times 14/10 = 99/60$$

$$C2 = 113/70 + 1/0 \times 14/10 = 127/80$$

شاخص مالی پیشنهادکننده D نیز خارج از دامنه قابل اعتماد پیشنهاد قیمت‌ها بوده و کنار گذاشته می‌شوند.

بنابراین پیشنهاد قیمت‌های C و B در دامنه قابل اعتماد پیشنهاد قیمت‌ها قرار می‌گیرد.

مثال ۳)

مناقصه پروژه‌ای با برآورد ۸ میلیارد ریال با حضور نه مناقصه‌گر انجام یافته است و قیمت‌های پیشنهاد شده مطابق

جدول زیر است:

جدول-۳ قیمت‌های پیشنهادی شرکت‌کنندگان در یک مناقصه (مبالغ به میلیارد ریال)

K	H	G	F	E	D	C	B	A	
۱۱/۷	۸/۹	۱۱/۱	۱۴/۳	۱۲/۵	۱۰/۰	۹/۴	۱۳/۷	۱۲/۲	قیمت پیشنهادی

گام اول) محاسبه نمره مالی، میانگین، انحراف معیار و تعیین ضریب اهمیت

K	H	G	F	E	D	C	B	A	
۱۴۶/۳	۱۱۱/۳	۱۳۸/۸	۱۷۸/۸	۱۵۶/۳	۱۲۵/۰	۱۱۷/۵	۱۷۱/۳	۱۵۲/۵	شاخص مالی

$$m = 144/20$$

$$s = 21/97$$

$$t = 1/3$$

گام دوم) محاسبه BI:

$$BI = 1.25 * m = 1.25 * 144.2 = 180.25$$

شاخص مالی تمام شرکت‌کننده‌ها از BI کمتر بوده و لذا هیچکدام از پیشنهادها در این مرحله کنار گذاشته

ریاست جمهوری

معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

شماره: ۱۰۰/۸۷۰۰۳	بخشنامه به دستگاه‌های مناقصه‌گزار، مشاوران و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۸۸/۹/۱۶	
موضوع: پیوست راهنمای تعیین دامنه مناسب‌ترین قیمت‌های پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای نمی‌شود.	
گام سوم) محاسبه دامنه قابل اعتماد پیشنهاد قیمت‌ها	
$C1=144/20-1/3 \times 21/97=115/63$	
$C2=144/20+1/3 \times 21/97=172/76$	
بنابراین پیشنهاد قیمت‌های A,B,C,D,E,G,K در دامنه قابل اعتماد پیشنهاد قیمت‌ها قرار می‌گیرند.	